

Úszólecke

„A Palatinus kávéház Ócs középpontjában fekszik. A Leonardo da Vinci tér bal oldalán helyezkedik el, a hasonló nevű szálloda épületében. A tér összeolvadó, hangulatteremtő barokk-klasszicista együttesét csak a századforduló historizáló eklekticizmusát tükröző szállodaépület törli meg, mely 1903—1904 között épült. Több-ször átépítették...”

Eddig jut Zserbovszki a becses helytörténeti mű találmára kiválasztott fejezetében. A kávéház zöld műmárvány asztalára csapja a könyvet, egy csikkkel teli hamutartó és egy üres kólás üveg közé. DR. MAROSI JÓZSEF: ÓCS—DÉL-TAKSONY SZÍVE (HELYTÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS) szerénykedik a cím a fényes borítólapon.

Zserbovszki recenziót ír a Taksonyi Napló vasárnapi számába. „Zsebikém, csapjon össze valami kisokost... tudja a receptet: múlt és jövő, egy kis lihegés, egy kis bírálát — mert bármelyik kimarad, az öreg Marosi megsértődik...”

Az ajtó felé sandít, és úgy tűnik neki, mintha Henczi Ernő fő-szerkesztő jönne az öreg Marosival karonfogva. De csak kopott öregurak másznak be, mint beteg, kifakult bogarak.

— A fiam... Kanada... a drágaság... khe... khe... — rezegnek az öreg szavak körülötte, és cigarettapernyeként rakódnak le a márványasztalra, a vörös bársonyhuzatú székekre, a térre néző hatalmas kirakatablak mellett ácsorgó pincérre. Időnként felkavarja őket egy váratlan légáram. Ilyenkor szokatlan hangok, szó- és mondattöredékek szakadnak ki a kávéház egyenletes duruzsolásából. Felcsattanó nevetés... tudok egy Lewis farmert... hagyd abba, mindenki minket néz... Aztán leülepedik a hamu, hogy a következő percben újjászüllessenek belőle az artikuláltan hangok, felesleges párbeszéd.

Hogy lenne itt Henczi péntek délelőtt? A szerkesztőségben iz-zad, anyahajónyi íróasztala mögött, és időnként a szemközti falon porosodó Lenin-képre néz bocsánatkérően.

Semmi kedve továbbolvasni Marosi marhaságait... különben is szombat dél a leadás határideje, addig még...

Addig még a lottón is nyerhet, és akkor nem kell a Taksonyi Naplónál talpalnia, hogy a kisokosok, hangulatosok és színesek fejében minden második vasárnapi mellékletbe betegyék egy-egy régi versét.

Akkor majd kiadja az összeset, „saját költségin”, mint a hőskorban.

Ez messzi és bizonytalan... a valóság az, hogy tizforintos gondol-jai vannak.

Egy lilaruhás hölgy a szomszéd asztalok egyikénél diópudin-got fogyaszt... most jött fodrásztól... az ékszereiből Zserbovszki legalább fél évig dolgozhatna... bizisten átmegy egyszer Rasz-kolnyikovba.

Tizenegykor avatják az új uszodát; s őt kérte meg Henczi, hogy írjon róla, mert Zseller, a sport-színesek specialistája ételmérge-zést kapott.

Nem ártana ráhajtani a sportra: ép-testben-ép-lélek, kocogja-az-életedért, edzett-iffjúságért — sportvonalon újabban mindent el lehet adni.

A líra területén lenne ilyen kereslet! Legutóbbi versét az egyik egyetemi lap közölte kihagyásokkal...

Pillantása találkozik az ablaknál bámuldozó, szolgálatkész pin-cérral, aki amióta látta Henczivel, tisztellett tekint kávéházi fir-kálására és szerkesztő úrnak szólítja. A pincér udvariasan bic-cent és visszafordul az ablak felé. Új kocsiját gusztálja, s talán az elképzelt vasárnapi száguldások varázsolják arcára ezt a föl-döntő elégedettséget.

Zserbovszki kihörpinti kávéját és keserűen gondol arra, hogy ő mikor lesz ilyen elégedett...

A kávéházi ücsörgés, a koffein- és nikotinmámor, a városka intellektuálisabb és művésziesebb elemeivel folytatott agytorna nem kedvez a valóság-mellé-valóságot teremtő folyamatnak, ahogyan Zserbovszki tevékenységét szerényen definiálni szokta.

Az új uszoda pár megállóra van a Leonardo da Vinci tértől. A régi strand szürke betonmedencéje szerényen húzódik meg az ormóttan betonépület mellett. A strand szökőkútjának pisilő márvány kisfiúját barna csomagolópapírral borították be, és a vastag spárgára telepedett dérral együtt olyan, mint egy hatalmas nonfiguratív minyon. A szökőkutat az ócsiak csak Pisálónak hívják; nyáron ez a helybéli ifjúság kedvenc találkozóhelye.

Zserbovszkinak igyekeznie kell, mert már háromnegyed tizenegy körül jár az idő, és az ünepség — melyet megyei úszóver-seny követ — pontosan tizenegykor kezdődik.

A buszon Prágerral találkozik, aki novellákat ír s főállásban a Művelt Nép könyvterjesztője. Éleseszű, európai tájékozottságú ember — ez kávéházi minősítése. Rögvest meséli legújabb ka-landját, miszerint a tanács épületében levő üvegalitkáját a Ro-konok példányaival tapétázta ki; s a lapot csak Csizmadia elvtárs, a művelődési osztály vezetője vette és intézkedett — az il-letékesek meg rádöbbenek, hogy a könyvkalitka nem felel meg a tűzrendészeti előírásoknak; s mit kell majd Práger nagybátyjának a minisztériumból telefonálgatnia, míg megérteti velük, hogy a kalitka mégsem tűzveszélyes...

— Rokonok... jó... erre nem is gondoltam — mosolyodik el Zserbovszki — ...Kardics bácsi, Kopjáss és a többiek... Péter-kém, tegyél félre egy példányt, délután beugrom érte.

Az uszoda fellobogózott bejáratánál Paczukáné fogadja. A nagydarab, vörös asszonyról azt suttojják, hogy Csizmadia sze-retője, s így afféle „szürke eminenciás” az osztályon.

Üdvözlí Zserbovszkit; Henczi és Zseller után érdeklődik, s né-miképp csalódott, hogy csak Zserbovszki képviseli a lapot.

— Itt van Diósi elvtárs a Népszabadságtól... meg valami nő a Népszavától... a többiek még nem érkeztek meg... — suttojja megilletődve.

— Ja, az Andris... rég láttam — dobja be Zserbovszki hanya-gul.

Természetesen még sosem látta „Andrist”, a cikkeit se olvassa. Paczukánénak gyanú ömlik szét szepelős, kövér arcán: vajon honnan ismeri Zserbovszki a Diósi elvtársat...

Zserbovszky magára hagyja gyanújával Paczuka elvtársnőt; le-ül a lelátó világoskék műanyag üléseinek egyikére és szemügyre veszi a Társaságot.

Dr. Kiss elvtárs, a tanácselnök sokdioptriás szemüvege mögöl pislog a világra, s közben rendületlenül mosolyog. Pár éve van a nyugdíjig — nem akar senkivel se haragot. Ami „kellemetlen” feladat adódik, azt helyettesére Végvárira, vagy a VB-titkárira, Binderre bizza.

Ő csak jutalmakat ad át, új létesítményeket avat, beszédeket mond és mosolyog.

Az ócsi rossznyelvek szerint oly mértékben rövidlátó, hogy az embereket már csak hang alapján ismeri fel. Egy papírlapot szor-rongat a kezében, időnként odainti Végvárit és a fülébe súg.

Csáki, a város koszorús költője is befutott. „Na, akkor ma sza-valás lesz!” — gondolja Zserbovszki. Csáki Oszkárnak a főváros-ban jelennek meg kötetei; hatvanadik születésnapját valamennyi napilap és folyóirat megünnepel, mely nem is annyira Csáki-nak szól, mint a fővárosi irodalmi élet rossz lelkiismeretének.

Csáki unokaöccse Binder bátyjának a főnöke. Binder kezében tartja Csizmadiaét. Csizmadia pedig a művelődési osztály vezetője. A kör bezárult.

„Az új uszoda medencéjének áttetsző vizében a hatalmas üvegablakokon átszűrődő, bágyadt téli napsugarak játszadoztak” — próbálja Zserbovszki megfogalmazni a Taksonyi Napló színesének kezdő sorait. (ÚJ LÉTESÍTMÉNNYEL GAZDAGODOTT ÓCS. DR. KISS EMIL, A VÁROSI TANÁCS ELNÖKE FELAVATTA A VILTSEK ARTÚR USZODÁT...)

Dr. Kiss idegesen topog, s vár Végvári jelzésére, hogy belekezd-hessen beszédébe; Csáki Oszkár a távolba mered, szája hangtalanul mozog, ünnepi versét gyakorolja:

AZ ÓCSI USZODARA VILTSEK ARTÚR EMLÉKÉNEK

Minket még Turi bácsi oktatott
Felnőttként hogyan legyünk nagyok
Szabadon, szépen emberek
Úszók, kedvesen kevesek...

Binder elmaradhatatlan, sötétkék, kétsoros öltönyében pompázik, s egy ezüstszállakkal átszótt, gumis nyakkendőben; Zserbovszki csodálkozik, miért nem szólak neki, hiszen az egész város ezen röhög; Binder nyakkendője szinte már fogalom.

Itt van a megyei tanács küldöttsége is Boronkai elvtárral az élen. Csanda elvtárral, az Állami Gazdaság igazgatójával dugják össze gondterhelten fejüket: a vasárnapi vadászatot beszélik meg.

Ezek közé akar bekerülni? Ha szorgoskodik, előbb-utóbb elnyeri Csáki Oszkár jóindulatát, s talán az ő fővárosi összeköttetéseivel megjelenik verseskötete, állandósítják a Taksonyi Naplónál, nem bíznak rá minden szemét munkát...

Ő is kiépipi klikkjét Prágerral meg a többi kávéházi ifjúval, akik addigra szintén pozícióba kerülnek, s majd olyan véd- és dacsövetségbe szerveződnek, mint a Csizmadiák, Binderek és Kissek...

Közben felnő egy újabb nemzedék, és Zserbovszkiék majd kisebb bunkóval dolgoznak, mint elődeik...

Aztán lehunyják szemüket, s az ifjak betöltik posztjaikat, talán a bunkók is kisebbek lesznek, de még mindig dolgoznak...

MEDDIG?

Nem, kiszáll a buliból... írja más a színeseket... törleszkedjen más a Csizmadiákhoz és Hencziékhez... elmegy... kitanul valami mesterséget... úszómester lesz... az úzás aztán szép dolog... ott más fékezőerő nincs, mint a víz, de a víz és az ember kölcsönhatásának megvannak a szigorú törvényei... ott aztán verseny van... tisztességes küzdelem... nem számít, ki kinek a fia, apja, nagybátyja... ott a technika számít... a karizmok erőssége... a tüdők teherbíró képessége... és aki a legtehetségebb, a legkitartóbb... az ér elsőnek célba.

Dr. Kiss már ledarálta ünnepi szózatát... éppen Csáki skandalja vékony hangján a Minket még Turi bácsi oktatott-at, amikor Zserbovszki vetkőzni kezd, ledobálja ruháit, ott áll meztelenül, majd a döbönt pillantások kereszttüzében az egyik rajtkőhöz sétál, fejest ugrik a kékesen áttetsző vízbe és Paczukáné sikoltozása, az úttörők harsány röhögése közepette szabályosan úszni kezd.

Mola György

Vivaldi, elektronikus hangszereléssel

Anna hosszú perceken át kutatta a sötét tájat ott, ahol a műutat sejtette. Az ablakpárkányra támaszkodott, mozdulatlanul, csak a szemével pásztázott körbe. Nehezen sikerült megtalálnia azt a szöveget, ahonnan kiszűrhetné látóköréből a porta meg a távoli város szórt fényeit. Így csak a fekete sávot látta, amelyen már messziről észre lehet venni az autót.

Amikor már képtelen volt uralkodni nyugtalanul vibráló szemén, mintha halvány tükör előtt állna, a saját arcát látta az üvegre színeződni. Lecsukta érőködéstől könnyező szemét, képsorozat vetített tudatába: a férfit, ahogy borostásan lapul, csatárláncban haladó rendőrök átfésülik a mezőt, izgága farkaskutyák szegeznek nyálas pofájukat a földre, a férfi felpattan a rejtékhelyéről, száraz fűcsomók pörögnek ki a talpa alól, felbolydul a rendőrök élő hálója, a férfit leteperik a vicsorgó kutyák.

Anna megborongott, ellépett az ablaktól, s a megsárgult mosdónál hideg vízzel lemosta az arcát. A pohárnyomos üvegpölcéről leemelte a fogkefét. Remegő ujjakkal lecsavarta a fogkrém recés kupakját, s a tubuson megnyomta a festett állatfigura hasát.

A fogpaszta-kígyó pöffeszkedve túlsiklott a fogkefe százlábú sörteín, mikor meghallotta az autózúgást. A fogkefét és a fogkrémet a mosdóba ejtette, az ablakhoz rohant.

A kék autó már bent állt az udvaron, s Rausz Iván, a Rehabilitációs Intézet főorvosa zsebébe gyömöszölte a kulcsot, és eltűnt a kapuban. Néhány pillanat múlva kopogás nélkül tört be a szobába, Anna köszönésére csak bólintott, levette a zakóját, köpenybe bújt. Mielőtt a tükörben füle mögé igazította vörös barna, ágaskodó hajcsomóit, kivette a kagylóból a fogkefét meg a fogkrémet, vizugárral a lefolyóba tesselte a fehér hurkát.

— Mi újság? — kérdezte izgatottan Anna.

A doktor az alacsony polchoz ment, ahol a szakirodalom legfontosabb munkái meg a kéziratkönyvek sorakoztak, kihúzott a sorból egy könyvet, amelynek oldalbordáján nem tudta elolvasni a címet, utána visszaszorította. A legporosabbnak ráfújt a tetejére.

— Holnap beküldhetnéd Mariska nénit, takarítsa le alaposan a könyvszekrényt — mondta Rausz, mintha nem is hallotta volna a kérdést.

— Jó, majd szólok neki. Elkapták?

A doktor Annára nézett. Kedvelte a fekete hajú, nála alig alacsonyabb asszonyt, aki alig fél éve került ide, s máris kitalálta minden gondolatát. A nő nemrég vált el a férjétől, akkor kérte magát a vidéki Rehabilitációs Intézetbe.

— Nincs semmi — tárta szét kezét Rausz.

Az ápolónő felsóhajtott, a doktor megrántotta a vállát:

— A pasast elnyelte a föld...

— Ihatnál velem teát — mondta megkönnyebbülten Anna.

A doktor kelletlenül bólintott. Az ápolónő levette a zubogó teáskannát a villanyrezsóról. A két poharat megtöltötte vízzel, és olyan csontszínű műanyag tálcára tette, amelyet az ápoltak használnak. Egy kopott, patentzárás fémdobozból kiemelt két filterteát és a pohár nedves falán lassan beleszűzta őket a forró vízbe. Elmerülten figyelte a papirtasakból kioldódó sárgás sávoakat, ahogy elszínezik a vizet.

— Ugye, milyen gyönyörű?

A doktor vékony, műanyag keretes szemüvege fölött a két pohárra pislantott.

— Örök romantikus maradsz — dünnyögte.

— Nem baj — nevetett Anna.

Rausz az asztalhoz sétált, ő is bámulta a poharakban kavargó színeket.

— És most a tea legyőzi a vizet! — kiáltott fel hirtelen, az asztalra csapott, az egyik pohár megbillent.

Az ápolónő összerezsent: — Jesszusom!

— Rosszak az idegei, nővérke! Miért nem kéri magát egy Rehabilitációs Intézetbe? — harsant a doktor nevetése.

— Lehet, hogy rám férne. Hány cukorral kéred?

— Öttel. Aludni akarok tőle.

— Komolyan? — nézett rá csodálkozva Anna. Szép arcú nő volt, akinek a szeme és szája közé szorult izmok játékát minden férfi megérti, anélkül, hogy képes lenne megfejteni. Rausz Ivánnak kedve lett volna elkapni a nő kezét, mikor a pohárba loty-tyantja a cukrot, átölelni, megmarkolni a mellét és végigdölni vele a betegágyon. Az asszony soha nem ellenkezett, forró is volt, furcsa kapcsolatuk mégsem oldotta meg egyikük életét sem. Nem beszéltek róla soha, csak kettesben tegeződtek, Rausz Iván csodálta is, hogy a nő beéri ennyivel.

Csörgött a telefon, a doktor ügyetlenül térdére rezzentette a hamut.

— Csak a professzor úr, a városból — nyújtotta át Anna megkönnyebbülten a kagylót, tenyerét a mikrofonra szorítva.

— Szervusz, itt Rausz. Nem, most jöttem a rendőrségről, tíz perce, még semmi. Hosszabb idő alatt készíthette elő... Milyen, milyen?! Kicsit különös eset, nem hallhattál róla... Oszkár Péter. Nem ketten, csak ő egyedül. Ilyen hülye neve van, nincs mit tenni. Nem, nem vagyok ideges! Szerezhetett civil ruhát, mert gondolom, feltűnő jelenség lenne meztelenül. Ide nem abnormális egyéneket utalnak be, kérlek! Persze megírom, a jelentést is felküldöm. Szervusz.

A doktor letette a telefont. Tenyészbika-szerű arca verejtékes lett, néha a bajuszába harapott. Hátradől.

— Csak vicceltem az előbb. Nem kérek bele cukrot.

Anna belekóstolt a teába.

— Nagyon türelmetlen a prof?

Rausz tovább hintázott a széken, nem vett tudomást az ápolónő kérdéséről.

— Csak tudnám, mi a fenéért kellett innen megszöknie?!

— Mondta, hogy meg fog lógni — vágta rá Anna.

— Persze, hogy mondta! Én is mondtam már, hogy összetöröm a pofáját, leszarom, felrobbantom, megölöm, és mégsem tettem meg. Ha ideges az ember, sokfélét mond!

— Behozzam a kartonját?

Rausz fáradtan legyintett: — Essünk túl rajta!

Anna grimaszt vágott és kiment a szobából, a doktor tovább hintázott a széken.

*

Az egész környék olyan békésnek tűnt, mint valamelyik California környéki hippikommuna szerdjája.

Mikor a kukoricatábla mögül porfelhő csapott fel, Rausz Iván az ablak mellé állt. Emeleti szobájából jól be lehetett látni az udvart, az egyszintes műhelyeket és a termőföldet is, ahol az Intézet jellegzetes zsákszínű ruhájában dolgoztak az emberek, mellettük néhány ápoló napozott félméztelenül.

A mentőszolgálat betegszállító személyautója hamarosan elbukkant a kanyar mögül és megállt a porta előtt. A vékony fém-sorompót felnyitotta a sánta portás, akiről a doktor első látásra azt hitte, hogy szintén ápoló. A szürke egyenruhás betegápoló után egy magas, testes alak kászálódott ki a kocsiból, kicsit zavartnak látszott, de elegáns öltözete alapján mégis inkább valami gazdaságiellenőr-félének látszott, mint új betegnek.

Ahogy elindultak az épület felé, a doktor ellépett az ablaktól, a tükör előtt megigazította a haját. Leült kopott, dohánybarna íróasztala mögé. — Szabad! — vágta rá harsányan, amint meghallotta a kopogást.

— Jó napot, doktor úr! — harsogott a betegápoló, a másik férfi csak biccentett.

— Üdvözlöm önöket!

— A szállító, doktor úr, itt kérem aláírni, ez meg az úr anyaga — nyújtotta a mentős a hagyományos rózsaszín papírdossziét.

— Kérnek kávét? — udvariaskodott Rausz.

— Én nem, máris rohanunk — hadarta a mentős, kezét rázott a doktorral és a másik férfival, bevágta maga mögött az ajtót.

— Foglaljon helyet! Rausz Iván vagyok, a 3-as Rehabilitációs Intézet vezető főorvosa.

— Oszkár Péter — biccentett újra a férfi és kissé felemelkedett a fotelból.

„Azt hittem, Kutuzov tábornok személyesen”, gondolta Rausz, és megemelte a papírdosszié fedelét, de csodálkozására, valóban ez volt az előtte ülő férfi neve.

— Hány éves?

— Harmincnégy.

— Nős?

— Már nem sokáig.

Rausz szája lebiggyedt.

— Régóta van rossz viszonyban a feleségével?

— Ahogy vesszük.

— Értem. Volt már kezelése?

— Láthatja, elég sokszor — mutatott idegesen a dossziéra Oszkár Péter.

— És mik a legfontosabb panaszai?

— Nincsenek panaszaim.

— Valamiért mégiscsak idekerült.

— Nem leszek itt sokáig.

— Ezért kell együttműködnünk.

— Máris utálom ezt a helyet. Undorodom tőle.

— Még nem is látta.

— Ennyi éppen elég volt belőle.

— Fáradt?

Oszkár Péter megrázta a fejét.

— Akkor Anna nővér elmege magával a raktárba, és választanak megfelelő ruhát. A magánál levő tárgyakat is ott adja le. Az összes többi felvilágosítást megkapja a nővértől.

A doktor lenyomta a házi telefon piros gombját.

— Kérhetek valamit, doktor úr? — állt fel Oszkár Péter.

— Tessék!

— Én innék egy kávét...

*

Anna óvatosan kinyitotta az ajtót, a gondolataiba merült Rausz mellé surrant és hangosan lecsapta asztalára a rózsaszín irattartót. A doktor összerezzent.

— Neked sem ártana a pihenés! — nevetett az ápolónő csúfondárosan, mikor Rausz bosszankodó arccal, nikotinos fogaival a bajusza felé kapott. — A fénykép eltűnt a dossziéból.

— Odaadtam a rendőrségnek — ástott a doktor. — A fene ebbe az egész jelentésbe! Meg kell játszani, hogy tudom, mi motíválta szökésre a pasast... Mit írjak, miért változtattam meg a foglalkoztatását, a szokásostól eltérően?

— Én kértem, hogy helyezd a műhelybe Oszkár Pétert.

— Ezt így nem írhatom, nevetséges. De miért kérted az áthelyezését? — fordult Rausz kíváncsian az ápolónő felé.

— Egyik nap kint jártam a napraforgótáblánál, és megláttam Oszkár Pétert az út szélén ülni, csukott szemmel. — Maga mindig ilyen lusta? — léptem hozzá. — Csak amióta idekerültem — mondta ingerülten. — Ez nem munkatábor, úgy tudom, itt nem kötelező dolgozni.

Rausz érdeklődve könyökölt az asztalra, és türelmetlenül intett.

— Azért osztotta be magát ide a doktor úr, mert otthon szellemi munkakörben dolgozik — mondtam neki. — Maga gyalázatos állapotban van, de itt kikapcsolódhat. Nem kell gondolnia semmire, a városi életet elfelejtheti, és azzal, hogy más jellegű tevékenységet végez, lehetőséget ad az idegrendszerének a regenerálódásra.

— De az én idegrendszeremnek nincs semmi baja! Éppen az hülyít meg, hogy itt kell lennem!

— Akar valami mást csinálni?

Oszkár Péter kinyitotta a szemét.

— Igen! Kérem, intézze el! Bármit, csak ne itt! Bent akarok lenni az épületben.

— Az olyan foglalkozásúak, mint maga, szeretnek itt lenni, ha kiborultak. Itt közvetlenül láthatják a munkájuk eredményét, szoros kapcsolatot biztosítunk számukra az élő természettel.

— Nem érdekel, hogy mások mit szeretnek, és mit nem. Én utálom, és képtelen vagyok elviselni.)

— Vállat vontam.

Rausz a pohár peremén futtatta az ujját.

— Rokonszenves neked az a pasas?

Anna elmosolyodott, és elfordult. Erről Rausznak a volt felesége jutott eszébe, akivel gyakran vitatkozott gondolatban még ma is. Az tény, hogy csodálatosan induló pályáján megtorpant. Kutatásai sorra összeroppantak, és nem hozták meg a várt eredményeket. Kiharcolt pozíciójának látszólagos megőrzését csak az jelenthette, ha elvállalja egy Rehabilitációs Intézet vezetését. A felesége már az első pillanatban kijelentette, hogy esze ágában sincs vele menni egy zárt közösségbe, az isten háta mögé.

Rausz pontosan emlékezett, hogy akkor is ezen rágódott, mikor egyik este kiabálást hallott a hallból, ahol esténként szabadfoglalkozása volt az ápolottnak. Rausz ilyenkor klasszikusok lemezeit játszatta, az szerinte meggyorsítja a közeledést a természet-hez, tehát segít az idegrendszeri defektusok feloldásában. Oszkár Péter székkal verte az egyik oszlopra erősített hangfalat a teremben, ahol nemrég még Vivaldi muzsikája zengett, most csattanások hallatszottak. A hangszóróváson széthasadt, és a fekete papírmembrán tépett salátaként lógott ki a szálkás kávéból.

— Elég volt, te dög! Széthasítom a pofádat, te kurvaláda! Kuss! Kuss! Kuss! — üvöltötte Oszkár Péter, és lihegve kiegyenesedett a kibelezett hangsugárzó előtt.

A többi ápoló a terem másik végébe húzódott és tétován várt. Mikor Oszkár Péter észrevette a doktort, körülnézett, elengedte a széklábat, lassan egy ép székhez támaszkodott és leült. A süket csöndben csak a hangszedőkarban zúzódtak halkan a hegedű magas hangjai.

Oszkár Péter leemelte a lemezt és kettétörte a térdén.

Rausz kikapcsolta a lemezjátszót.

— Jöjjön velem! — intett Oszkár Péternek.

A férfi felállt, és elindultak a doktor szobája felé. A hallban felszabadult zsvajv tört ki, amint a doktor és Oszkár Péter háta mögött becsapódott az ajtó.

— Mi van magával? — kérdezte Rausz közömbös hangon. — Rágyújt?

Oszkár Péter kicsipentett egy cigarettát, a doktor felpattintotta a gázongyújtóját.

— Nem szereti Vivaldit? — fordult Oszkár Péter felé.

— Utálom.

— Miért? Ha jól emlékszem, maga hangmérnök. Talán nem tetszett a felvétel?

— Nagyon jó minőségű volt. Ennek ellenére nem bírom hallgatni.

— Csak mostanában utálja a mestert?

— Nem, világeletemben.

— Maga milyen hanganyaggal dolgozik?

— Modern és elektronikus zenével.

Rausz megértően bólogatott, a szekrényhez sétált, kivett egy konyakosüveget és kérdően megemelte. Felhajtották az italt.

— Maga teljesen érthetetlen. A többi kezelt ennyi idő után talpraáll, maga meg egyre rosszabbul néz ki. Kihúzza magát a munka alól, most pedig ez a düroham...

— Nem tehetek róla, doktor. Nem is tudom megmagyarázni. Félek, ha hallom. Vivaldi zenéje olyan, mintha kilöknének a földekre, hatalmas virágos mezőre, a végtelen egyedüllétbe, ahol káprázik a szemem, szédülök, félelmetesen suhognak a növények, hatalmas hegyek előtt térdepelek. Óriásira nőtt bogarak repkednek körülöttem, a fák és a bokrok szürnek, végigkaristolják a bőrömet... Engedjen el, doktor! Higgye el, nincs semmi bajom!

Nem tarthat itt, ahol tönkremegyek!

Rausz Iván felállt.

— Nyugodjon meg! Magát megviselte a konfliktus a feleségével, és valószínűleg a munkában is túlhasználta magát, ezért vannak kényszerképzetei. Semmi ok az aggodalomra. Itt hamarosan rendbe jön!

Rausz most kényszeredett nevetéssel ismerte be a vereségét.

— Anna, még egy teát, legyél szíves! — állt fel az asztaltól. Nem kívánta az italt, de meg akart szabadulni az ápolónő rubinlézer szemétől. Úgy érezte, hogy arcának minden mocsanását regisztrálja Anna, sőt, letapogatja a gondolatait is. A falra akasztott grafikát bámulta, az első Rehabilitációs Intézetet ábrázolta, giccses madártávlatból.

— Nem látszol vidámnak — mondta Anna, és furcsa gúnyt engedett a hangjába keveredni.

Rausz feltolta a szemüvegét a homlokára.

— Csodálatos megfigyelő vagy! Azt nem tudod véletlenül, hogy a rendőrség miért nem tudja elkapni?

— Merre keresik?

— A hegyek felé, a fenyvest kutatják át.

— Miért éppen ott?

— Az ilyen betegek hajlamosak a magányba menekülni, ha kikészülnek.

Az ápolónő gúnyosan nevetett. Apró zsebszámológépet vett elő a zsebéből.

— Kiszámítsam, hogy mikor csípi el Oszkár Pétert?

Rausz Iván megrökönyödve bámult Annára.

— Mondjuk, 545 rendőr keresi 156 órája. Nem összeadható mennyiségek matematikailag, de ez a szerkezet sok mindent kibír. Tehát, az összesen 701. De mikor bukkannak rá, ha még ötször annyian keresik is? Az összeget megszorozzuk öttel. Lássuk csak! Olvassa el, doktor úr!

— Ötezer-ötszázöt... Remélem, másodpercben...

— Ugyan! Fordítsd meg a számológépet!

A doktor gyanakodva nézett a számlapra. A mátrixokban elrendeződött LED-diódák pirosan világítottak. Rausz elforgatta a készüléket. Meglepetésére, a fejtetőre állított számok kis fantáziával betűket alkottak: SOSE.

Rausz megrázta a fejét: — Eddig nem mondtad, hogy ilyen baromságokkal is foglalkozol...

— Nem én foglalkozom vele. Oszkár Péter.

— Már megint az a dilis pasas?...

— Egyszer a főépület teraszán láttam meg. Ott a legszebb a kilátás, hidegfront utáni időben még a messzi fenyveseket is egész közelinek lehet látni. Sokszor gondolkodtam is, miért nem valami kilátót építettek ide. Ez járt a fejemben, mikor megláttam, hogy Oszkár Péter egy székbe préselve magát, az épület szürke vakolata felé fordulva ül. Hosszú lába az asztal másik végén bukkan elő. Anyám, aki vidéken élt, gyakran mondogatta, hogy olyanok ezek a mai emberek, mint a dudva: hatalmasak és törékenyek, s mindez a sok tápszeren nevelt állattól meg növénytől van. Oszkár Péter a zsebszámológépet szorongatta és néha felnevetett.

(— Hát maga mit keres itt? Már megint kibújt a munka alól?)

Oszkár Péter összereszt, vastag ujjával elfedte a készüléket.

— Nyugodtan előveheti, már úgyis észrevettem. De ma jobb kedvem van annál, hogy azt firtassam, honnan szerezte.

— Háború folyik az Égei-tenger olajáért a törökök és a görögök között. A törököknek 6 millió-nyolcszáznegyvenhatezer-negyvenhat emberük van, a görögöknek 7 millió-háromszázhatvanötezer-négyszázhuszonnyolc. Ha csatáznak, össze kell adni őket — mondta mosolyogva, s beütögte a számokat a gépbe. — Öt csata van, tehát megszorozzuk az összeget öttel. Megnyomjuk az egyenlőségjelet, és meglátjuk, kié lesz az olaj.

Izgatottan hajoltam a számsor fölé.

— 71077345... ki sem tudom mondani rendesen — mondtam csalódottan.

— Megfordítjuk a viccgépet, és könnyedén leolvasható — nevetett Oszkár Péter.

Akadozva dadogtam ki: SHEILOIL.

— Különös viccei vannak magának... — emeltem fel a hangomat. A korláthoz mentem, lecsuktam a szememet, arcomat a nap felé fordítottam.

— Akár a feleségem — mondta gúnyosan Oszkár Péter. — Imádott a homokban napozni, meg a tengervízben úszkálni.

— Ebben nincs semmi csodálatos.

— Én a fürdőkád belsejét is bekrómoztattam, a lakásunkban — nevetett a férfi.

— Mit csináltatott? — fordultam felé, és nem tudtam eldönteni, hogy komolyan beszél-e.

— Bekrómoztattam. Úgy nem látszik olyan mélynek a víz.

— Nem tud úszni, vagy víziszonya van?

— A tengerparton ki sem mozdultam az üdülőházból. A feleségem nem hitte el, hogy félek.

— Félt?

— Igen. Állandóan egyedül hagytam, és megismerkedett egy másik férfival. Az az ember nagyon bátor volt. Egész nap kint tudott ülni a sziklákon, és csodálatosan ugrott a vízbe. Jobban illett a feleségemhez.

— Miért, a fene egye meg?! Maga miért nem képes ezekre a semmiségekre?

A férfi megrántotta a vállát: — Nem tudom, én más vagyok.

— Jesszusom! Ha azt állítaná, hogy madár, és nem kelhet fel a tojásairól, azt megértem. De ilyet még nem láttam...

— Pedig én mindig ilyen voltam. Először gyermekkoromban vittek vidékre a rokonaim. Nagyon jó gyerek lehettem, mert egész idő alatt egy kukkot sem szóltam, lehunytt szemmekkel ücsörögtem, mert ha kinéztem az ablakon, féltem. Most is csak ez segít: becsukom a szememet, a városra gondolok erősen. A város egészen más! Maga a megvalósult logika. Minden anyagnak funkciója van, és a cél harmóniát ad a formának. Ott, a műfény dzsungeljében, az emberi alkotások labirintusában érzem magamat biztonságban. Ahol rendben mennek a dolgok, mert minden tárgyban látom az embert. Nem úgy, mint itt, ahol a félelem és kiszolgáltatottság érzését lehel minden élő és élettelen tárgy. Első nap lecipelt a feleségem a tengerpartra. El sem tudja képzelni, milyen boldog lettem, mikor hosszú gyaloglás után a homokban találtam egy Coca-Colás konzervdobozt! A feleségem hülyének nézett, mikor fölvettem és boldogan szorongattam...

— A felesége nem próbált segíteni magán?

— Orvosokhoz, pszichológusokhoz cipelt, de nem tudtak rájönni, mi van velem. Így kerültem ide. Közben beadtam a válópert. Nem illünk egymáshoz. Jobb így.

— Azért ne lógassa az orrát! Majd jobban odafigyelünk magára, és meglátja, hazakerül. Ha akarja, felhívom magára Rausz doktor figyelmét.

— Nem, nem akarom! De hadd kérjek valamit! Hozzon elemet ez lassan kimerül, pedig szükségem van rá.)

— Elkértem a számológépet. Gyanakodott, de ideadta.

Rausz idegesen járkált a szobában. Az ablakhoz lépett, kinyújtott karjával félrehúzta a függönyt. Holdvilágos, tiszta éjszaka volt, messziről, éppen a horizont fölött a város fényei világítottak. A doktornak úgy tűnt, mintha a Vidámpark kivilágított óriáskerekét látná forogni az éjszakában.

Éjjel kettőkor sípolni kezdett a házi telefon. Rausz elrebbent Anna mellől, káromkodva belebújt a köpenyébe, megvárta, amíg az ápolónő is rendbe kapja magát, feloltotta a nagyvillanyt és az asztalhoz sietett.

— Valaki keresi a doktor urat — kigyózott elő a dobozból a portás lepkehangja, hallhatóan elnyomva egy hosszú ásitást. — Nem akarja megmondani, hogy kicsoda, de tudja a doktor úr nevét.

— A fene egye meg! — bosszankodott Rausz, és a függöny mögül kilesett az udvarra. A narancssárga gázlámpák eltérítették a lent álló modern autó színét, elfolyatták a krómzott díszlécek tükröző csillogását.

— Rögtön jövök — mondta Rausz, nadrágba bújt és megcsókolta Anna vállát.

Rausz nyitva hagyta a bejárati kaput, lesietett a kőlépcsőkön az udvarba. Az autó mellett hatalmas fekete doboz terpeszkedett, a kocsí vezetője sötét napszemüvegben könyökölt a nyitott ablakra.

— Hoztam egy hangfalat a régi helyett, meg egy új lemezt — szólalt meg a férfi.

Rausz az autó felé kezdett rohanni és hangosan hörgött: — Oszkár Péter! — Hadonászni kezdett: — Szálljon ki!

Oszkár Péter mosolygott: — Eszem ágában sincs. Kitűnően érzem magam.

Rausz megkapaszkodott a hangfalban.

— Az lehetetlen! Hiszen éppen azért épültek ezek a trágya in-
tézetek, mert az emberek nem bírják hosszú ideig a városi életet

— hitetlenkedett a doktor, és mámoros izgalom fogta el, hogy ez az eset végre kilendítheti pályáját a holtpontról.

— Szálljon ki, ember! Vizsgálat alá vesszük, nem lesz semmi bántódása! — könyörgött Rausz.

— Ugyan, doktor! Semmi kedvem a hülye kísérleteihez, elegendő volt belőle.

— Magát körözi a rendőrség, felkutatják, bárhol is bujkál, és kivizsgáljuk!

— Fölösleges — vigyorgott Oszkár Péter. — Semmit sem fedez fel rajtam. Én is élni akarok, mint a többi ember, otthon vár a feleségem. Hoztam magának egy lemezt, kárpótlásul. Vivaldi, elektronikus hangszereléssel. Hallgassa, és legyen boldog!

Oszkár Péter a gázpedálra lépett és kihajtott a sötét útra.

A doktor visszarahant az épülethez, az ajtó sötét üvege mögött Anna állt.

— Gyorsan! A telefont gyorsan! El kell kapni, ez szenzáció lesz. Egy új egyed, a homo urbanus leírása Nobel-díjat jelent! — lökte meg idegesen az ajtót Rausz.

— Nem!

Anna fenyegetően elállta az utat: — Hagyd békén! Joga van a saját életéhez.

— Megszédített téged is az elektronikus badarságaival — kapott fejéhez Rausz. — Mit vársz tőle? Még sétálni sem tudod elvinni, be van szarva a természetől! De ha meg akarod szerezni, neked is jobb, ha elkapjuk.

Anna gúnyosan és rekedten nevetett: — Ugyan, miért éppen velem tudna kijönni? Hozd a lemezt, gyere, meghallgatjuk!

— Elment az eszed! Az ember életében csak egyetlen ilyen lehetőség adódik — dühöngött a doktor.

Anna szótlánul rázta a fejét, belekarolt Rauszba.

Feltették a lemezt a korongra. A szintetizátor gerjesztett hangjain a Tavasz fő témája szólalt meg.

Rausz Iván az ablakhoz lépett, megkereste a mozgó fénypontot, amely feltartóztatlanul kúszott a sötétből a város felé.

Dózsa Ildikó

Üdvözet Gerendainak

Okkersárga személyautó kapaszkodik felfelé a szerpentinén. Meleg délelőtt van, azzal az izgatott vibrálással a levegőben, mely az ősz közelségét jelző szépasszonyok augusztusát is alig elviselhetővé teszi. Balra, a hegy oldalában kicsi temető virágzik magának, csalén lóg a legelő és a hamvaszöld fenyőerdő között, aztán elmarad a kanyarban. Seholy egy ház. Ökörnyálak végén csúf kis pókok utaznak, az ég fáradtkék, az autó vezetője káromkodik. Ideges, mert nem találja Mátraszentszaniszlót. Vermesnek hívják, imádja minden házmester és öregasszony, akinek valaha is szerencséje volt hozzá.

A közeli domb mögött fehérre meszelt torony bukkan elő. Rövid tétovázás után Vermes letér az útról. Átötyög a réten, és amikor kiszáll a kocsiból, Mátraszentszaniszlóra tekinthet, mely ott hever lábai előtt a völgybe bújva. A falu, ötven kilométerre a legközelebbi településtől — egy népbolttal, egy kocsmával és egy kápolnával — örül, hogy él. A bajtalai Szifszer-üdülő idetelepedését is kifejezetten megtiszteltetésnek vette.

Vermes a következő öt perc alatt háromszor kocsikázza körbe a helységet, aztán a megszólított helybeliek egybehangzó irányítása alapján lefékez az üdülőnek nyilvánított öt apró ház előtt. Meghökkenve szemléli a tákolmányokat. A színük mindenesetre szép: rózsaszín, palackzöld, karmazsinvörös. Ám nem külön-külön zöldek avagy sárgák, egy házikó három-négyszínű. A kopár udvaron berkenyefa hullatja termését, alatta terméskövekből hevenyészett tűzrakóhely és egy sátor. A ruhaszáritó kötélén pizzamák gyalogolnak reménytelen igyekezettel a szélben. Vermes menekülésre fogná a dolgot, de a motor nem ugrik be. Közben a középső házból kijön egy fiatal, szőke nő.

— Ugye, ez nem a Szifszer-üdülő? — kérdezi Vermes reménykedve.

— De igen — mosolyog kedvesen a nő.

— Nincs kiírva semmi! — tiltakozik Vermes.

— Berci! — kiabál a nő —, Berci, a cégtáblát!

Maszatos, lapátfülű gyerek mászik elő kelleetlenül az út és a kerítés között húzódó mélyedésemből, ahol eddig gyíkra vadászott, és megfordítja az árkot átívelő pallót.

— Íme! — kapja fel a nő a deszkát, amiről kiderül, hogy „SZIFSZER-ÜDÜLŐ” feliratú tábla. Szerényen öleli magához, de a mozdulat nem nélkülözi a kellemet: akár szépségkirálynő-választáson állna a zsűri előtt, mellén a sorszámmal.

— Szóval mégis... — konyul le Vermes nemes tartású feje.

— Maja vagyok — helyezi vissza a nő gondosan a kettős életű pallót.

— Örvendek — mondja Vermes elgondolkozott hangszíval.

— Itt a vendég! — tódul ki három férfi nagy garral, szintén a középső házból. Gyöngéden félrerámolják Maját a kapuból, és nekiesnek a kocsinak.

— Ha nekem ilyen autóm lenne, azzal aludnék egy ágyban, nem a feleségemmel — közli a kék tréningruhás.

— Bocsánat, ha szabadna tudnom... — borzong Vermes.

— Oppardon, Kovács, Balog, Miholek — hadarja a kék tréningruhás. — Gyere, állj el a kapuból, hátul nincs kerítés, ott behajthatsz az udvarba.

— Nem indul be — vallja meg az igazat Vermes savanyúan.

— Nem létova! — hitetlenkedik Miholek.

— Toljuk meg — indítványozza Maja.

— Nézzük, hol a hiba? — feszegeti Miholek a motorház tetejét, aztán derékig betüremkedik a nyitott ablakon. Vermes magatehetetlen. — Édesapám! — rikkant Miholek. — Hiszen te kihúzott szívatóval jöttél. Hagyjuk pihenni, egy óra múlva semmi baja. Addig segítünk kipakolni. Gerendai elvtárs a lelkünkre kötötte, tegyük meg mindent, hogy jól érezd magad. Úgy elröpül majd ez a két hét, hogy észre sem veszed.

— Csak egy — mondja Vermes hirtelen ihlettel. — Úgy volt, hogy kettő, de közbejött valami. Tulajdonképpen csak hat nap. Illetve öt.

— Akkor pláne siessünk, használj ki minden percet — cibálja Miholek Vermes karját. — Majd én viszem a csomagodat. — Elismeréssel tapogatja a makulátlan, tojáshejszínű bőrdöndőt. Vermes nyugtalanul figyeli az antennáját, amire Berci egy megtermett meztelencsigát igyekszik felnyársalni. — Bercike! Tágulj onné! — ripakodik rá Miholek. — Zárd be, édesapám, mert ha ez az aranyos kölyök belemászik, szétszedi a kocsit. — Vermes gyöngyöző homlokkal bezár minden zárhatót. A középső házból kijön egy alacsony, tömör, középkorú asszony. — Feleségem öngyógyító! — ordít kedélyesen Miholek, és szabad kezével döngve rácsap a tömör nej hátrára, akinek a szeme se rebben.

— Már nagyon vártuk — mosolyog a nő Vermesre. — Gerendai elvtárs a lelkünkre kötötte, tegyük meg mindent, hogy jól érezze magát. Úgy elröpül majd a két hét . . .

— Igen, igen — vág közbe Vermes —, hogy észre sem veszem. Ha szabad tudnom, melyik az én házam?

— Még hogy a házad, hahaha! — veregeti Miholek szabad kezével ezúttal Vermes hátát. — Gerendai elvtárs mondta, hogy remek humorod van, édesapám!

Elöl megy Miholek, utána Vermes, mögöttük Berci, Maja, Miholekné, Kovács, Balog, és a középső házból még hárman csatlakoznak: két fiatal nő és egy férfi.

— Hát itt lennénk — szusszan Miholek a bal oldali, szivárványszínű előtt. — Lépj be, és érezd magad otthon!

A díszkiséret tapintatosan távozik. Vermes körül néz.

— Melyik az én ágyam? — leheli.

— Földszinti az ablaknál.

— Merre vannak a szekrények?

— Szekrény még nincs — mondja Miholek.

— Hova tehetem a bőröndöt?

— Az ágy alá, édesapám, az a legkényelmesebb. Csak kihúzod, ha kell valami. Úgy nézz körül, hogy itt minden a saját kezünk munkája. A telket kivéve egy fillérjébe se került a vállalatnak. Az ágyakat a megyei kórház szuperálta ki, az ablakokat a vállalati öltözőből hozták az átépítés után, a linóleumot a kollégiumtól örököltük, a házakat pedig . . . A házakat a mezőn találtuk! Ott állt ez az öt viskó, mosta az eső, marta a rozsdá, mi csak vártuk, hogy jön valaki lakni bele, vagy legalább lemíniumozza, aztán megkérdeztük a tanácstól, hogy mi ez? Kie ez a sok értékes bádoglemez? De ők se tudták. Hosszú huzavona után végre megkaptuk. Nem ingyen ám, építettünk társadalmi munkában egy bölcsődét . . . Hát csak kényelmesebb így, mint sátorban lakni, ahogy azelőtt tettük, ha feljöttünk ide.

— Persze — igyekszik magához térni Vermes —, csak kényelmesebb.

— Öltözz át, aztán megtartjuk az ismerkedési délelőttöt.

Vermes ül az ágya szélén, mint a gutaütött. Megölöm a Gerendait, gondolja, megölöm.

Gerendai és Vermes az egyetemen ismerkedtek meg a háború után. Gerendai ledoktorált, Vermes két év múlva ráunt a jogra, és belépett apja belvárosi üzletébe. Az öreg Vermes nemsokára meghalt, de a segéd dolgozott tovább. Készítette a kisebb Vermesfiú által küldött, hozott és becsempészett bőrökből a lábbelit, Vermes pedig eladott, rátukmált és megvetetett mindenkivel mindent. Gerendai jutányos áron Vermesnél vásárolta a (Vermes által amúgy is leértékeltnek minősített) csizmákat és cipőket, amikkel a futó pesti bajadérokat végkielégítette. Utolsó látogatása alkalmával viszont egyedül jött, és csak a kitömött kiskrokodilt akarta az utcai vitrinből. Vermes meglepődött, de nem adta. Egy ezresért sem? — kérdezte Gerendai. Emlék, mondta ragaszkodóan Vermes. Ráadásul kapsz két csodálatos hetet a Szifonszerviz mátrai üdülőjében, kecsgettette Gerendai. Vadonatúj az üdülők, remek a levegő, összkomfortos vadregény meg minden, és az embereim tejben-vajban fognak fürdeni. Áll az alku? Postán küldöm a beutalót.

És amíg én itt senyvedek, a Gerendai Barcelonában napot eszik, dühöng Vermes.

— Vigyázz, Vermes! — közeledik Berci laposkúszásban az ágyak alatt.

— Mit akarsz! — kapja fel Vermes a lábát.

— Vigyázz, rád akarják sózni a Maját.

— Azt a nőt a cégtáblával?

— Maja nem a nő a cégtáblával! Maja az anyám — helyesbít Berci. — Ne dőlj be, ha dicsérik. Lusta, gyáva, öreg, és már vak-bele sincs. Két éve vették ki neki.

— Jaj! — sóhajt Vermes. — Hova kerültem?

— Persze ilyen alacsony muki, mint te, Majának nem kell — hasal tovább Berci a linóleumon, láthatóan kedvtelésből. — Hiába is vagy milliomos.

— Ki mondta ezt a marhaságot!

— A Gerendai.

— Az én keresztnem János — igyekszik Vermes minél jobban elkülönülni Gerendaitól.

— Oké, tudomásul véve. Szóval a Gerendai azt mondta, hogy te nagyon jómódú pesti agglégény vagy, és a Laura próbáljon kezdeni veled.

— Egek, ki az a Laura?

— A fekete. A barna a Kata. Ő már foglalt. A Laura könyvelő, de ezek a Maját akarják neked, mert a Gerendai sokáig járt hozzánk, és őt itt mindenki utálja. A Maját viszont szeretik, és azt hiszik, jobb lesz mindkettőnknek, ha férjhez megy. De én tudom, hogy egyáltalán nem lesz jobb. Te mitől vagy nagyon jómódú?

— Cipőket készítek.

— Tehát suszter vagy. Erről jut eszembe, hogy Majának lúd-talpa is van.

— Nem vagyok suszter!

— Gyere már, édesapám, meddig vacakolsz? — kiabál Miholek az udvarról.

Berci fürgén kiugrik az ablakon, Vermes átöltözik. Őt nap, semmi az egész, mondja magában, és elhatározza, sokat fog ki-rándulni.

A társaság köveken üldögél a vörösberkenye alatt. A Szifonszer-tagoknak eláll a lélegzetük, amikor Vermes kifogástalan porcelánnadrágban, mogyorószínű ingben, halványkék gypjúkardi-gánban jelenik meg.

— Édesapám! Hol a tréningruháid?

— Otthon felejtettem — mondja Vermes, és arra gondol, ideje beszerezni egy finom melegítőt. Körbejár, bemutatkozik, kezét fog. Zavart heherészés, csönd. Vermes letelepszik, és megköszörüli a torkát. Mindenki várakozásteljesen ránéz, de Vermes egyáltalán nem akar megszólalni, csak az idegességtől rekedt be.

— Nahátakkor! — csap kinyájában a térdére Miholek.

— Igen, az lesz a legjobb — tápáskodik fel Vermes a körül —, mutassátok meg az egész üdülőt, hogy általában mi hol van.

Miholek belekarol, és diszkréten porolgtatja a kedves vendég ülepét. A porcelánnadrágon két nagy folt.

— Ha hozol tréningruhát, most nincs semmi baj — sopánkodik.

Vermes bandzsítva szemrevételezi a foltokat, és elvonul átöltözni. Guggolva keresgél a bőröndben, Berci bekúszik a szomszéd ágy alá.

— Látlak, öregem! Mit akarsz megint?

— Maja tabu. Nem felejtetted el, ugye? — aggódik Berci. — És jobb, ha tudod, hogy utálja a kopaszodó palikat.

— Én nem vagyok kopasz! — csapja be Vermes a bőröndöt.

— De leszel — néz ártatlanul Berci.

— Ne gyötörj, édes kisfiam, mutasd meg inkább, hol a mosdó!

— A berkenyefán lóg az öntözőkanna. Neked persze gyönyörű lakásod van Pesten, ugye?

— Hát, meglehetősen — szerénykedik Vermes.

— A mi lakásunk is gyönyörű — mondja Berci. — A város közepén lakunk, és van rendes konyhánk. Maja varrt egy díspárnát az ágyamra. Beengedsz a kocsidba? A Gerendai autójának már a közelébe se mehetek. Nagyon sok bajom volt vele — csuklik el Berci hangja. — Pedig a Gerendai se valami fiatal srác már, de rajta nem látszik annyira . . .

— A csillagszemű Gerendai — morog Vermes —, akin nem látszik a kor.

— Szerinted is csillagszeme van? Rém szúrósan tud nézni vele, de én nem félek tőle — mondja hősiesen Berci.

— Átöltöztél végre? Hogy tetszik nálunk? — trappol be Miholek, és levágja magát az ágyra Berci fölé.

— Nagyon kellemes — kutat Vermes további közhelyek után az agyában, de csak egy bágyadt mosolyra telik. — Az öt házból egy a mienk. A többivel mi van?

— A szomszédban laknak a lányok, azaz nejem, hahaha, meg Majácska és Laura. A negyedikben a nászutasok, Kata a Miska gyerekekkel. A középső lenne a konyha, de csak akkor használjuk, ha esik. A lányok kint főznek a tábortüznél.

— Az ötödik üres?

— A kórház csak tizennyolc ágyat szuperált ki . . . (Berci néha kidugja a fejét szája elé tartott ujjal. „Pszt!” — mutatja homlok-ráncolva, és visszabújik.) Félünk, mit szólna ehhez a felforduláshoz . . .

— Ugyan, mit képzeltek rólam! — háborog Vermes kenet-teljesen.

— . . . de talán nem mondasz rosszat Gerendai elvtársnak — folytatja Miholek. — Hogy őszinte legyek, nem esik jól az érdektelensége. Fél éve megnyitottuk az üdülőt, és még egyszer sem volt itt. No, de ne szólj szám, nem fáj fejem. Gerendai elvtárs a lelkünkre kötötte, tegyük meg mindent . . .

— Igen, igen, kifejezetten tetszik itt nekem. És ti mind kedvesek vagytok . . . olyan családias . . . kedélyes . . . és vadregényes.

— Ez az! — üvölt fel Miholek. — Törtem a fejem a helyes kifejezésen, hát most megvan. Vadregényes! Ha meg nem sértlek, közelebből . . . mit dolgozol?

— Suszter vagyok — mondja Vermes, de most nem néz az ágy alá.

— Remek! — ujjong Miholek. — Féltem, hogy szűcs, vagy ilyesmi. De ahogy beléptél a kapun, már láttam, hogy semmi be-képzeltetés, semmi felvágás . . . Közvetlen vagy, mint a mi foltozó-vargánk otthon, hahaha! Gerendai elvtárs nyilván véletlen bal-eset az életedben.

— Csupán távoli diákismeretség — tagadja meg Vermes bosz-szúra szomjasan Gerendait.

— Ez a porcelánadrág... ezt neked se kellett volna... Itt a toprongy a sikk. Nem baj, fátyolt rá. De azért van egy olyan érzésem, hogy te nem felejtetted otthon a melegítődet. Neked nincs tréningruháid.

— Eredj már! — csap Vermes Miholek vállára erőltlenül. — Csak sokkal ócskább, mint a tied, és szégyelltem elhozni.

— Boldogan kisegítlek. Nekem kettő van — fontoskodik Miholek, és elrohan.

Vermes magába roskad.

— Mit nyalizol ennek az undok póknak? — érdeklődik Berci az ágy alól.

— Tűnj el, miúg szépen kérlek. Nem illik a felnőtteket kihallgatni.

— Elöttem nincs titok.

— Megnyugtató — mondja Vermes —, de egy kisfiúnak akkor se való ilyen gorombán beszélni egy bácsiról.

— Miholekre gondolsz? Utálom. Észrevettem, hogy az esti tábornőznél megsimogatta Maja hátát. Erre parazsat tettem a kezére. Te még olyan üvöltést nem hallottál. Másnap megfenyegettem, hogy ha még egyszer rajtakapom, beáruolom Miholek néniébe.

— Biztos félreértettél valamit.

— Miholek ott potyázik, ahol lehet, de Majára én vigyázok. Maja nem gazdátlan virág, hogy szőrös darazsak kóstolgassák. Te is szőrös vagy. Csak úgy mondom — vonul vissza Berci sebesen, mert Miholek megérkezik egy foltozott mackónadrággal. Rövid időn belül Vermes harmadszor öltözik át.

— Miből szereztél kocsit? — akar közben Miholek végére járni a dolognak.

— A bátyám Dél-Amerikában él, ő küldte.

— Remek — mész a Miholek a lehetőségeken. — Mondd, tesz-e neked a kis Maja?

— Csak bemutatkoztam... Most különben sem érdekelnek a nők, nagy csalódás után vagyok...

— Kutyaharapást szőrével!

— ...és a fia egy kis szörnyeteg — mondja Vermes, elmerülten fixírozva az ágy alját.

— Vadóc, nem mondom, de gondold el, apa nélkül nőtt fel. Nyomorúságos albrétben élnek, Maja nem keres sokat, a gyerektartást se kapja rendszeresen, de jótét lélek, szorgalmas, csinos, okos...

— Akinek ilyen rosszul nevelt gyereke van, azon semmi se segít.

— Ragaszkodó kisfiú, simulékony, csak félnék, ugye, először látott...

— Nem tűnik valami ijedősnek. Mivel szoktatók tölteni a napot?

— Szeretsz zsupázni?

— Nem tudok.

— Majd mi megtanítunk. Áldani fogod a nevünket — mondja Miholek. — Gyereünk a konyhába, ott az egyetlen asztal.

A mackónadrág rövid és bő. A mokaszin és a gypjúkardigán erősen elüt a kitérdesedett, lógó fenekű gatyától. Kovács, Balog és a Miska gyerek igyekeznek eltitkolni hirtelen támadt vidámságukat, de Vermes is kineveti önmagát. Mindenki felszabadultan csatlakozik, kivéve Miholeket, aki sértődötten keverni kezdi a kártyát.

A nők főznek. Maja kapargatja a sárgarépát. Drágám, te nagyon sokba kerülsz nekem, mondta nemrég a csillagszemű Gerendai, mire Maja felháborodottan és igaza tudatában pofon vágta. Antracitszürke kashaöltöny véletlenül leöntve piros tintával, megrengett Gerendai a közös múlt emlékein, ötezer forint. Több garnitúra gumibroncs késsel felhasítva, körülbelül tizenötezer. A kisebb tételeket ne részletezzük. Megszakad a szívem, de választás elé kell, hogy állítsalak. Vagy Berci, vagy én. Maja ellenállt: vagy együtt, vagy sehogy, mondta aránylag elég határozottan. Ne hamarkodd el a választ, drágám, paskolta meg Maja arcát a csillagszemű Gerendai pótolhatatlansága tudatában, és elsietett.

Egy viharedzett szülőnek is nehéz elviselnie, ha a gyereke örülni szerelmes lesz, hát még egy gyereknek az anyja örülni szerelmét. Pedig Berci nagyvonalú. Kicsire nem néz, nyári kalandokért nem szól, csak akkor esik pánikba, ha komoly a dolog. A tavalyi balatoni szöke kis egyetemistát elég volt egyszer belökni a csónakból a vízbe, hogy többé a környékükre se jöjjön, de Gerendait hiába pocskondiázta két hónapon keresztül Majának, szép szóval nem ment semmire. Maja hol bögött, mert Gerendai nem ért rá, hol izgatottan készülődött, mert Gerendai ráért és várta. Berci előtt a szerelem csálhatatlan jele lett, hogy Maja átmenetileg nem szidta „azt a gazember apádat, azt a csirkefogót, aki, ha nem megy el, most minden másképp van”. Gerendai uralkodása alatt a csirkefogó átalakult személytelen Ikka-utalványvá, bukása után gazember disszidens lett és hazaáruló. Gerendai kitűrése a családi tűzhely mellől sok munkát igényelt, és Berci még most se lehet biztos a dolgában. Résen van, őrizi a kiszámíthatatlan, bo-

londos életüket, amit úgy szeret: ha Maja lusta főzni, leküldi Bercit gyümölcserért, csokoládéért, és azt eszik meg vacsorára. Vagy: „Hagyd a fenébe a matekot, írok majd igazolást, gyereünk mozi-ba.” Nézik a filmet, közben szotyolát rágnak.

De jelenleg Maja húst darabol, és szenved, mert égeti Gerendai csillagszemeinek emléke, és szenved, mert a szerelemtől még szenvedni is jó. E tekintetben a cingár pesti használhatatlan, de arrátalán jó, hogy Gerendait felhúzza vele. Készül az ebéd.

— Mennyei illatok — szimatol Miholek. — Irány a vályú, hahaha!

— Én is megyek a kocsmába — cihelődik Vermes, akit közben Miholekéék tízfilléres alapon is kifosztottak. — Merre van a patika? Megfájdult a fejem.

— Itt nincs patika, édesapám, és a kocsmába se engedünk el. Gerendai elvtárs...

— Természetesen köszönettel elfogadom a meghívást, éljen Gerendai! — acsarkodik Vermes. — Szeretnék valamivel én is hozzájárulni az ebédhez — mondja később. — Hol a cukrászda?

— Sajnos, se cukrászda, se patika, csak a kocma — suttozja Miholek szemérmesen. — Ott akad sajtosrúd, ha netán valami desszertet kívánsz. Miska, hozd a sört!

— Nincs már — bontakozik ki Miska Kata karjaiból. — Este megittuk.

— Ha kapok szatyrot, autóval elugrom a kocsmába sörért — vigasztalja Vermes.

— Remek, Majácska elkísér — intézkedik Miholek. — Nagyon szeret autózni, nemde, Majácska?

— Én is megyek! — áll fel Berci.

— Te nem mész, te maradsz, te eszel tovább! — förmed rá Miholek.

— Én is szeretek autózni. Ugye, Maja, mennyit autóztam már?

— Bercike! — könyörög Miholek.

— Maradj csak — mondja Maja, engedve a közvélemény nyomásának.

— Berci is jön — zárja le a vitát Vermes nyugodtan.

— Vigyázatok magatokra! — sürgölődik Miholek. — Bercike, légy jó kisfiú! — Úgy integet utánuk, mintha a kocma nem is négyszáz méterre lenne az üdülőtől.

Némán teszik meg oda-vissza az utat. Berci áhítással szagolja a jegesmedvebundát az üléseken, Maja hátul kuporog, támogatja az előrelátó Miholek feneketlen tarisznyájában dülöngélő sörösüvegeket. Vermes a visszapillantó tükörben nézegeti. Szép nő, gondolja, pontosabban kívánatos, de túl nagy a felhajtás körülötte.

— Na mi volt? — lelkendezik Miholek.

— Jó kis kocsit — mondja Berci fölényesen.

— Isten, isten! — koccint Miholek.

— Nem iszom, vezetek — háritja el Vermes a kínálást, aztán váratlanul felordít, és sziszegve rázogatja combjáról a répákat.

— Jaj, a gatyám! — óbégat Miholek. — Bercike, megpofozlak!

Berci gondosan formált sóbálványként csodálkozik:

— Nem tudom, hogyan szűzött ki a tányér a kezemből, János bácsi. Igazán nem akartam rád önteni a levesemet.

— Bocsánat, úgy szégyeltem magam — hebeg Maja, és egy kockás konyharuhával legyezgeti Vermest.

— Pedig áldott jó gyerek egyébként — szépíti a történeteket Miholek.

— Persze, véletlen volt — mondja Vermes. — Átöltözöm.

— Majd én segítek neked kimosni — ajánlkozik Berci.

— Ugye, megmondtam — hüledezik Miholek. — Mindig ilyen szolgálatkész.

Vermes, immáron negyedszer, öltözködik.

— Mi volt ez, öregem?

— Elvittél autózni, meg akartam hálálni. Mindenki téged röhögött az utcán, amikor Miholek gatyájában kimáasztál a kocsiból.

— Kissé forró hála volt, de azért kedves tőled.

— Kigondoltam valamit — kedveskedik tovább Berci. — Stop-pal elszaladok Gyöngyösre, és feladok ide egy táviratot, hogy... mondjuk beteg a bátyád, és sürgősen várnak Dél-Amerikában. Akkor nyugodtan leléphetsz.

— Őt nap nem a világ, ne fáradj ennyit az érdekeemben.

— De ezek most idegesek, hogy már csak öt napjuk van, és nagyon erőszakosak lesznek. Le fognak itatni. Például.

— Rémeiket látsz.

— Ismerem őket — legyint Berci. — Közben Miholek úgy hazudik, mintha könyvből olvasná. Nem nyomorúságos albrétben élünk, hanem normális főbérletben. Azért hantál, hogy megessen rajtunk a szived. Az ilyesmit nem bírom. Én se mondtam teljesen igazat, mert a lakásunk nem gyönyörű, de nekünk jó ott. Szeretjük, na. A díszpárna igaz! Elhiszed?

Vermes válasz helyett zavartan bólogat, puha kefével simogatja a vörösseszőke, vékonyszálú haját, aztán megkérdi:

— Nincs kedved kirándulni? Szép a környék.

Délután a réten csavarognak, Miholeket eszi a fene.

— Nem értem — mondja Miholeknének. — Itt a szép Maja, és ez az örült a gyerekekkel mászkál. Talán majd este... Lehet, hogy nem akar feltűnést? Hiába, finom ember.

Vermes vacsora előtt elballag meleg pulóverért.

— Ő mondta, hogy elmehetek veletek. Kirándulni is ő hívott... olyan kegyetlen tudsz lenni, Maja! — hallatszik a második házból Berci nyafogása.

Vermes megáll, és neveletlenül hallgatózik.

— Légy szíves, ne csinálj feltűnést! — idomítja Maja a fiát. — Te vagy egész nap a sarkában. Nem azért jött üdülni, hogy veled játsszon.

— Feleslegesen erőlködsz... rád se bagózott! — mondja Berci kárörvendve. — Két év múlva egy szál haja sem lesz. És buzi. Ott voltam, amikor Miholeknek mondta, hogy nem érdeklik a nők. Kár a strapáért. Nyugodtan levetheted az új farmerodat. Nem való már neked ilyen fiatalos cucc.

Vermes összerenzen a pofon csattanására, és pulóver nélkül ül le vacsorázni.

— Nem kívánhatom tőletek, hogy állandóan kosztoljatok, hadd járuljak hozzá valamivel...

— Édesapám, a vendégünk vagy, de ha téged ez megnyugtat, vállalod a sört, és akkor minden el van boronálva.

Jön Maja, sarkában a morc Bercivel.

— Együtt vagyunk — örül Miholek.

— Rajtad tartom a szemem — súgja Berci Vermesnek —, Maja tabu.

Lobog a tábortűz, Berci piszkálja. A nászutasok diszkréten csókolóznak. Laurának Balog és Kovács együttes erővel csapják a szelet, Miholekné krumplit hámoz holnapra. Maja egyik cigarettáról a másikra gyújt, Miholek a sörnyitót keresi Bercin.

— Énekeljünk — indítványozza Vermes, mert fél, hogy elalszik. Később Laura sétálni indul Baloggal, Kovács csalódottan barkochbázik Miholeknével. Maja cigarettázik. Berci a legébe-rebb, számháborúzni akar.

Sziporkáznak az augusztusi csillagok, a hangos tücsökciripelés elnyomja Miholek hortyogását.

A viharlámpa pislákoló fényénél Vermes fordítva veszi fel a pizsamáját, de ezzel se törődik. Hajnalban olyan összetörten ébred, mintha kint töltötte volna az éjszakát a földön. Előhúzza a bőröndből a fürdőköpenyt és lábujjhegyen kimegy.

— Állj! — nyúl ki Berci a sátrából és két erős markával rácsimpaszkodik Vermes bokájára. — Majához mész?

— Mosakodni szeretnék — mondja szeliden Vermes, és nagyot nyögve leül a sátor elé. — Min gondolkodsz?

— Gabin — rágszál Berci elmerülten egy fűszálat.

— A barátod?

— Az apám. Münchenben van.

— Sokat jut eszedbe?

— Persze — néz fel Berci csodálkozva. — Általában az ember nem felejt el az apját. Nem tudom, te hogy vagy vele, de én szerettem az enyémet. Gabi nagyon klassz fej. Senki nem kényszeríti rá, mégis küldi a gyerektartást. Ez rendes tőle, nem?

— Minden nap ilyen korán kelsz? — kérdezi Vermes, mert érzi, Berci szeretné, ha megdicsérné a Gabit, ehhez viszont nincs kedve.

— Nem, csak ha Majára kell vigyáznom.

— Tőlem nyugodtan alhatsz.

— Eddig te vagy a legtűrhetőbb Maja fiúi közül. Persze nem külalakra.

— Én nem vagyok a Maja fiúja! — szisszen fel Vermes.

— De mindenki azt akarja, hogy az legyél.

— Kivéve engem. Én a bojleremet akarom.

— Tényleg nem startolsz rá Majára, vagy csak megjátsszod magad?

— Nem startolok — mondja Vermes kicsit szomorúan. — Különben is kukoricát kell lopnunk, nincs időm.

— Elfelejtettem mondani, hogy van egy igazi krokodilom — dicsekszik Berci az ösvényen ugrálva, miközben egy szarvasbogarat nyomorgat. — Majd megmutatom.

— Felesleges — mondja Vermes —, ismerem.

Berci eldobja a bogarat, mert félkézzel nem tudja vinni a tengerit.

Délelőtt az egész Szifszér kukoricafőzéssel és evéssel foglalkozik. Utána Miholek pilledten lehever az árnyékba, Vermes mozgósításra készül:

— Építsünk sziklakertet. Hozzunk az erdőből páfrányt és kis fenyőket. Tegnap Bercivel körülnéztünk, tele van a környék virággal és kővel. Ássunk, kapáljunk, gereblyézzünk...

— Édesapám! Mi ide pihenni jöttünk, nem melózni! — lázad fel Miholek.

— Aktív pihenés — mondja Vermes.

— Mindig csak zsugázni akar. Tessék ásni, kapálni, gereblyézni! — dörzsöli kezét Miholekné.

— Fessük le a házakat egyforma zöldre — mosolyog álnokul Vermes.

— Ez így szép, hogy sokszínű. Így vadregényes — védekezik Miholek.

— Rontja a városképet — mondja Vermes.

— Édesapám! Itt nincs város!

— Menjünk Gyöngyösre festékért! — ugrál Berci. — Ott van posta. János bácsi, nem akarsz képeslapot venni a dél-amerikai testvérednek?

— Nem — mondja Vermes. — Miholek bácsi és én mázolni akarunk, de előtte megjavítjuk az olajkályhát.

— Nem érdemes hozzányúlni, az már Gerendai elvtárs irodáját se fűtötte át — nyavalyog Miholek —, azért adta nekünk. De ne-hogy visszamondd!

— Hát nem szebb így? — kérdezi a harmadik napon Vermes. — Ha megint eljövök ide, ásunk kutat.

— Nem fontos a kút. Az utcáról lehet hozni vizet — kotyog bele Berci fülig festékesen, bár gyanakvása csökkenőben. Vermes ezt kihasználja és délután elszökik Majával. Miholek, mint bűnszegédi bűnrésztes, Miholekné védelmi vonala mögül várja Berci megtorló támadását.

— Szedek virágot — mondja ugyanakkor Maja kacéran, és kiszámított könnyedséggel szalad a magas fűben. Lépte nyomán csillogó szárnyú rovarok fröcskölnek szét a napfényben. Vermes egy padon ülve néz utána és szemléli Maja bájait, melyeket a rövid szoknya és vékony kelme közszemlére bocsát.

— Mióta él egyedül? — kérdezi, és finoman borzogatja a Maja-szedte virágokat.

— Öt éve.

— Szegénykém — bűg Vermes, mint egy hibbant gerle, és a virágokról Maja nyakára csúszik a keze.

— Ilyen szemtelen még senki se volt velem — túloz Maja, és gyakorlott mozdulattal lekever egy pofont. — Nem vagyok gazdátlan virág, hogy szőrös darazsak kóstolgassanak.

— Tisztára a fia anyja — dől vissza Vermes csalódottan a padra. — Hogy őszinte legyek, nem értek semmit. Látszólag nem volt kifogása ellene, hogy egyedül maradjunk. Most meg az első adandó alkalommal verekedni kezd.

— Összebeszélt Gerendaival, hogy csapdába csaljon. Csak azért maradok egyedül magával, hogy megmondjam, átlátok a szitán.

— Ehhez felesleges volt átöltöznie.

Maja elpirul.

— Nem teszem meg Gerendainak azt a szívességet, hogy nyugodt lelkiismerettel léphessen át rajtam a maga segítségével — deklamálja, mint egy rossz színész nő.

— Ha már csapdáról beszélünk — mondja Vermes —, akkor abba én estem bele. Miholek állította, és maga lett volna a család, bár Gerendaitól is kitelik minden.

Maja zokog.

— Még mindig szereti — állapítja meg Vermes. — Pech.

— Miért bűn az, ha egy nő szeretne férjhez menni? Ne, féljen, nem magához... De Bercivel nagyon nehéz. Azt hiszi, visszajön az apja...

— Á, a Gabi!?

— ...pedig már megnősült. Bercinek nem mertem megmondani.

— Nem csodálom. De mindent összevetve a maga legszimpatikusabb tulajdonsága a fia. Berci vad, de őszinte. Kegyes hazugságok, hogy például két év múlva kopasz leszek, addig pederasztá foltozóvargaként tengetem nyomorúságos életem, nem számítanak. Most pedig hozza rendbe az arcát, és kíséren el Gyöngyösre, a postára.

Maja elmerülten rúzsozza a száját, s csak úgy mellékesen megkérdi:

— Mit gondol, ne küldjünk a csillagszemű Gerendainak egy szívélyes üdvözlőlapot?